

COMMISSIE STEDELIJK WATER EN WATERSYSTEEM

Delft, 23 april 2019

AAN DE VERENIGDE VERGADERING VAN DELFLAND

Advies van de commissie Stedelijk Water en Watersysteem, tevens **conceptverslag** van de vergadering op 23 april 2019 over het aan haar voorgelegde voorstel van het college van dijkgraaf en hoogheemraden, ter behandeling in de Verenigde Vergadering op 16 mei 2019.

Aanwezig:

dhr. mr. M.A. Houtzager	hoogheemraad, voorzitter
mevr. drs. A.C.J. Jans	hoogheemraad
dhr. J.B. van den Berg	Ongebouwd
dhr. A.C.J. van Winden	Ongebouwd
dhr. R. Egas	Bedrijfsgebouwd
dhr. C.W.M.I. van der Burg	Water Natuurlijk
dhr. J.H. Heijboer	AWPD
mevr. drs. E.E. van Hijlckema-Vlieg	PvdA
dhr. ir. W.F. van Valkenburg	VVD
dhr. J.P.C. de Klerk MA	VVD
mevr. drs. M.E.H. Koop	CDA
mevr. P.J. Brocke	PvdD
mevr. S.C. Onderdelinden Bsc	PvdD
dhr. H. Roeten	CU/SGP
dhr. A.F. van der Rhee	50 Plus
dhr. mr. S.F. Fekkes	50plus
mevr. ir. J. Burger	secretaris
dhr. P. Hiddema	notulist (Notuleerservice Nederland)
Afwezig:	
dhr J.G.M. Schouffoer	natuurterreinen

Locatie: GLH: Vijverzaal 0.05

01. Opening, vaststellen agenda

De voorzitter opent om 13.30 uur de vergadering en heet iedereen welkom. Hij stelt dat er sprake is van een overgangssituatie omdat er een nieuwe VV is gekozen. Het nog zittende college kan geen nieuw beleid meer vaststellen, maar om de zaken af te ronden wordt de jaarrekening nog behandeld.

Daarbij rekent hij erop dat niet te veel feitelijke vragen meer worden gesteld omdat ook al een tafeltjesavond voor die gelegenheid is gehouden. De behandeling voor vandaag kan zich daarom vooral beperken tot politieke vragen.

Omdat een deel van de commissieleden nieuw is, volgt eerst een voorstellingsrondje.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

02. Vaststellen notulen van de vergadering van 29 januari 2019

Mevrouw Van Hijckama Vlieg meldt dat op de laatste pagina staat vermeld dat het bij de ontwerpbeschikking gaat om de wijk Binckhorst gaat, maar dat moet station Den Haag Centraal zijn. Het gaat hier om een lozing op de bodem buiten een inrichting, die door de gemeente is goedgekeurd en waarvan aan de hoogheemraad is gevraagd of de bodemverontreiniging die daar het gevolg van is een verantwoordelijkheid van Delfland raakt.

Naar aanleiding van het verslag vraagt ze wanneer de toelichting op governance van het hoogwaterbeschermingsprogramma wordt gestuurd.

De voorzitter zegt toe deze alsnog te zullen sturen.

Naar aanleiding van het verslag vraagt Mevrouw Van Hijckama Vlieg hoe wordt gereageerd bij omkeerbare schade. Een voorbeeld is de grondwatervervuiling in Den Haag bij een grondwaterbeschermingsgebied. In de bodembeleidsnota is namelijk alleen sprake van onomkeerbare schade.

Pfh Jans antwoordt dat ze die vraag bij het verslag beantwoordt.

Naar aanleiding van het verslag vraagt Mevrouw Van Hijckama Vlieg of de commissie kan worden geïnformeerd over de voortgang bij vergunningaanvragen.

De voorzitter antwoordt dat hij er niet voor pleit om de vergunningverlening op deze manier te gaan aansturen. Hij wil wel toezeggen om daar een keer over te rapporteren. De voortgang in procedure is voor iedereen volgbaar op overheid.nl.

Met de wijziging wordt het verslag vastgesteld.

03. Mededelingen

Mevrouw Van Hijckama Vlieg deelt mee dat ze met de voorzitter op 15 april langs geweest is bij bewoners van de Zwolsestraat en andere belanghebbenden bij het plan Hommerson en de aansluiting via een ongelijkvloerse kruising door de zeewering.

De voorzitter licht toe dat dit een voorbeeld is van een ontwikkeling zoals die meer spelen in stedelijk gebied bij de kust. De gemeente wil daar graag de auto's zoveel mogelijk uit het stadsbeeld weren en dan helpt het dat die in parkeergarages kunnen worden ondergebracht. Echter worden dan ook harde constructies in de kustverdediging ingegraven wat een probleem voor de waterveiligheid in kan houden.

Ze hebben aan de bewoners toegelicht dat Delfland alleen over het hoogwaterveiligheidsaspect van dat soort plannen oordeelt. Er is vanuit het college daarom alleen een maatwerkvoorschrift gegeven waaraan een ontwerp zou moeten voldoen.

De gemeente ontwerpt nu de garage en Delfland toetst of een watervergunning kan worden verleend. De voorzitter heeft aan de bewoners toegezegd dat voor het verlenen van de vergunning een onafhankelijk advies van de het Platform Waterveiligheid wordt gevraagd.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg vindt dit winst omdat het beleid op dit punt verder is aangescherpt en dat de gemeente Den Haag nu ook eerder weet waar ze aan toe is en niet alleen achteraf wordt getoetst.

De voorzitter is het daarmee eens. De bewoners zien op deze manier ook dat er geen sprake is van handjeklap tussen Delfland en gemeente. Hij vindt het een showcase van hoe je met zo'n plan om zou moeten gaan.

De voorzitter kondigt een spreker aan.

De heer Doelman is oud-VV-lid van Delfland en heeft eerder over dit onderwerp een brief geschreven aan het dagelijks bestuur en aan de verenigde vergadering. Hij is uitgenodigd door de griffier om in de commissie in te spreken.

Hij legt uit dat de bagger van hoofdwatgangen, die bij Delfland in bezit zijn, aan de kant van de aanliggende boeren, altijd al, kosteloos wordt ontvangen en op het land verwerkt. Als aan één

van de kanten de bagger niet kan worden verwerkt, bijvoorbeeld als er een woonwijk of weg ligt, dan is een afspraak gemaakt met de boer aan de andere kant dat hij tegen vergoeding de extra bagger accepteert.

Die vergoeding is eenmalig vastgesteld en nooit geïndexeerd. De kosten voor afvoer door Delfland zijn vele malen hoger, daarom lijkt het de inspreker alleszins redelijk dat indexering alsnog gebeurt. Temeer omdat er tegenwoordig ook regelmatig andere troep zoals plastic, metaal en hout in zit, dat dan vaak van de overkant komt aangewaaid. Daarom is de vergoeding niet meer kostendekkend. Ook door natuurregelgeving zoals 'vogeltjesland' mag een boer soms niet eerder het land op waardoor de bagger blijft liggen, de onderliggende grasmat niet goed groeit en daarna de kanten opnieuw moeten worden ingezaaid.

De voorzitter geeft gelegenheid tot verduidelijkingsvragen.

De heer Van den Berg vindt dat een aanpassing van de vergoeding redelijk is.

De voorzitter antwoordt dat hij eerst het antwoord van het college op de brief daarover wil afwachten.

Hij dankt de inspreker en zegt dat het antwoord in deze commissie zal terugkomen.

04.B Besprekstukken

04.B.01 Jaarverslag en jaarrekening 2018

De voorzitter leidt in met te zeggen dat alleen de voor deze commissie relevante onderwerpen hier kunnen worden besproken.

De heer De Klerk stelt dat zijn fractie kan instemmen met de jaarrekening zoals hij er ligt En dat Delfland er goed voor staat

Hij leest dat er 162 subsidies zijn verleend (paragraaf 3.1.3.) maar niet wat daarvan het effect is geweest. Verder is er geadviseerd bij complexe plannen maar ook daar mist hij een resultaat. Hij citeert een stuk (pagina 22) over ecologische knelpunten waarvan hij niet helemaal begrijpt wat er nou eigenlijk verantwoord wordt.

Hij stelt daarom voor om volgens een structurele methode te gaan werken, bijvoorbeeld de methode Duisenberg, zodat altijd op dezelfde manier verantwoording wordt afgelegd.

Vervolgens vraagt hij hoe het waterschap de digitale beveiliging heeft geregeld.

De voorzitter antwoordt dat dat onderwerp bij de commissie BOB op de agenda staat en dat daarvoor de dijkgraaf portefeuillehouder is.

De heer De Klerk vraagt verder of er volgens een bepaald kader integraal wordt gerapporteerd omdat hij de indruk heeft dat dat vooral per project wordt gedaan.

Mevrouw Koop valt het door de complexe plannen op dat er steeds meer met de buitenwereld wordt samengewerkt. Ze vindt het een punt van aandacht omdat daardoor de awareness in de omgeving toeneemt dat veel plannen samenhangen met aan het watersysteem gerelateerde zaken. Wat dat betreft zullen de klimaatmaatregelen nog de nodige energie vergen.

Ze vindt het verder wel mooi dat er een positief saldo is maar tegelijkertijd betekent dat niet dat de aandacht voor goed begroten mag verslappen.

Dat de eigen inzet van Delfland mede tot dat positieve resultaat heeft geleid is mooi. Ze is niet tegen inhuur, maar als met inzet van eigen personeel de zaken kunnen worden aangepakt, bevordert dat ook de trots op de eigen organisatie.

Ten slotte merkt ze op dat het grondwaterbeheer de komende periode voortvarend zal moeten worden aangepakt en ook daar ziet ze kansen om de awareness verder te vergroten.

De heer Roeten vindt het een goed jaarverslag. Hij geeft aan dat er aandacht uit moet blijven gaan naar awareness en participatie. Dat laatste vooral in verband met de veranderingen door de Omgevingswet.

Hij vraagt een toelichting op de stand van zaken wat betreft de effectiviteitstoets op de ecologische waterkwaliteit. Verder leest hij, in dat verband, dat er van de geplande 9 hectare

natte ecologische zones, 5 zouden zijn gerealiseerd, en dat er dus nog 2 overblijven maar die som klopt niet en hij vraagt een toelichting.

De heer Fekkes vindt het een leesbaar jaarverslag. Hij vindt ook dat hiermee het gevraagde belastingtarief aan de buitenwereld goed kan worden uitgelegd.

Een aandachtspunt blijft voor hem de begrotingssystematiek, maar dat is een onderwerp voor het nieuwe bestuur en een andere commissie.

Mevrouw Onderdelinden vraagt hoe het kan dat de geschatte kosten voor muskusrattenbestrijding eerst worden geschat op vijftigduizend euro maar dat ze dat bedrag elders in het verslag niet terug kan vinden (pagina 62).

De heer Heijboer vindt het een goed verslag hij heeft nog een paar vragen:

- Leidt de baggersamenwerking met gemeenten ook tot kostenvoordelen?
- Wat zijn de vooruitzichten wat betreft het pfos-probleem en leidt dat tot meerkosten?
- Welke streefwaardes gaat het om bij het vaarwegbeheer en met welke partners wordt samengewerkt (pagina 24)?

Ten slotte stelt hij de vraag (hoofdstuk risicomanagement) of er in de samenwerking met gemeentes vooruitgang wordt geboekt bij de riooloverstorten, omdat dat invloed heeft op de kwaliteit van de bagger.

De voorzitter antwoordt dat die laatste vraag bij zijn collega thuishoort in een andere commissie.

De heer Van den Berg concludeert dat er het afgelopen jaar goed is gewerkt en dat soms zelfs sneller en tegen lagere kosten. Dat neemt niet weg dat er blijvend aandacht nodig is voor de ramingen.

Verder wil hij de aandacht vestigen op het feit dat zoetwatervoorziening belangrijk blijft en dat het afgelopen droge jaar dat weer heeft laten zien en dat er wat dat betreft aandacht moet zijn voor het te handhaven peil.

De voorzitter wijst erop dat dit onderwerp niet in deze commissie aan de orde is.

De heer Van den Berg is verder tevreden dat Delfland in de praktijktest waterveiligheid uitstekend presteert.

Hij wil verder graag weten wat de stand van zaken is bij de N468 en hij vraagt hoe met de droogte van kades wordt omgegaan nu het erop lijkt dat de droogtescheuren niet meer met klei worden opgevuld.

Hij vraagt verder of het Bokashii-project door Delfland wordt getrokken of alleen ondersteund.

Ten slotte vraagt hij wanneer de rapportage over de natuurvriendelijke oevers kan worden verwacht.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg vindt dat Delfland vooral de blik op de buitenwereld gericht moet houden. Ze heeft moeite moeten doen om toch nog een paar speldenprikken te vinden in het jaarverslag. Wat voor haar een compliment inhoudt.

Ze vraagt of Delfland het bij de uitvoering van de Honey Highway van anderen af laat hangen of dat er op structureel beleid wordt ingezet.

Ze vraagt verder of met de 100% watertoets score op doorlooptijd ook effect is gesorteerd.

Verder vraagt ze een toelichting (pagina 13) op het verschil tussen klimaatadaptatie en stedelijk waterbeheer.

Ze vraagt, ook al volgt nog een evaluatie, of al rekening wordt gehouden met extra kosten omdat de maatregelen nog niet leiden tot verbeteringen.

Ten slotte vraagt ze of Delfland ook een standpunt inneemt wat betreft de samenhang van hoogbouw met de waterhuishouding in steden.

De heer Van der Burg vraagt of de uitgangspunten voor klimaatadaptatie eensluidend met de andere partijen zijn gemaakt. Dit omdat hij leest dat bij grote bouwplannen de gemeente soms andere normen hanteert dan bijvoorbeeld adviesbureaus. Hij vraagt een toelichting op die criteria.

Verder vraagt hij wat wordt bedoeld met dat er nog geen waterkwaliteitsrapportage is over de ecologische doelen. Hij leest ook dat er nog sterk wordt gericht op de natuurvriendelijke oevers

als maatregel en hij pleit ervoor om wat betreft de natte ecologische zones ook naar andere oplossingen te kijken.

Hoogheemraad Jans licht eerst, in het algemeen, de inhoud van haar portefeuille verder toe. Daarna antwoordt ze dat het bij de waterkwaliteitsrapportage om een uitgebreide methodische rapportage gaat die waterschapsbreed op dezelfde manier wordt uitgevoerd zodat onderlinge vergelijkingen mogelijk zijn. De monsters die daarbij worden genomen gedurende het jaar worden in de winter (werkplanning door Aquon) geanalyseerd, waardoor de resultaten altijd even op zich laten wachten. Ze worden in de volgende commissievergadering (juni) besproken en worden ook nog verder toegelicht in een informatieve VV in juni over dit onderwerp. Ze antwoordt verder dat de prestatie-indicator voor ecologische kwaliteit nu nog in hectares wordt uitgedrukt. Op basis van onderzoek door STOWA is nu een overgang gemaakt naar ecologische sleutelfactoren. Daarvoor zijn 9 factoren benoemd waaronder vissoorten en hoeveelheden en doorzicht. Het pakket aan maatregelen dat aanvankelijk bestond uit vismigratie, visplaaiplaatsen en natuurvriendelijke oevers wordt onder meer uitgebreid met viseilanden. Ze antwoordt verder dat Bokashi-project inhoudt dat maaisel wordt gecomposteerd/gefermenteerd. Het is een Delflandseigen project.

D&H heeft op 16 oktober een brief (inclusief een procesplan) aan de VV gestuurd over de evaluatie van de natuurvriendelijke oevers. Daarin heeft het college aangegeven dat de resultaten zullen worden gedeeld met de VV.

Verder antwoordt ze dat de bagger tot voor kort naar het depot in Heenvliet werd afgevoerd. Omdat alle bagger uit Zuid-Holland mogelijk met pfos vervuild is, was het depot gesloten. Inmiddels worden er specifieke eisen gesteld. Delfland heeft nu 18 urgente wateren benoemd waar, na bemonstering, wel wordt gebaggerd. Onder andere het Delftse Hout vanwege het zwemwater. Het ministerie laat door het RIVM de definitieve normen bepalen die in mei worden vastgesteld. Tot die tijd kan nog geen uitspraak worden gedaan over de extra kosten maar het gaat wel consequenties hebben omdat we een seizoen achter gaan lopen. De financiële consequenties van het later uitvoeren van de baggerwerkzaamheden in de overige watergangen worden in de BURAP meegenomen.

De portefeuillehouder antwoordt verder dat samenwerking met gemeenten in baggeren niet persé kostenvoordelen brengt, maar bijvoorbeeld minder overlast voor burgers door gelijktijdige aanpak van trajecten. Bij kleinere gemeenten wordt soms wel een deel van taak tegen vergoeding door Delfland overgenomen, omdat dat efficiënter werkt. Ze antwoordt verder dat het vaarwegbeheer inhoudt het openstellen van de Strijp en de Reijewetering voor eenrichtingsverkeer. Daarbij moet worden gemonitord voor de Kaderrichtlijn Water of de situatie voor vis- en waterplanten niet verslechtert. Ten slotte antwoordt ze dat dat zowel met gemeenten, bijvoorbeeld over de waterplannen, met natuurbeherende organisaties en met LTO structureel bestuurlijk en ambtelijk wordt overlegd

De voorzitter antwoordt dat de dijkgraaf portefeuillehouder is wat betreft de Omgevingswet. Bij verder hangt het af van de situatie of structureel of per project wordt samengewerkt. Er is structurele afstemming met de provincie en waterschappen wat betreft ruimtelijke ordening en klimaatadaptatie.

Aan de vergunningentafels waar gemeentes mee werken komen plannen uit ruimte, wonen en economie aan de orde. Hier proberen we met gemeentes om aan de voorkant tot afspraken te komen, zodat we niet achteraf nog een keer hoeven te reageren bij de watertoets. De inhoud wordt nu beschreven in onze watervisie die in de steigers staat en komend jaar wordt afgerond. Daar heeft deze commissie nog invloed op.

In het klimaatadaptatieproces en de waterawareness proberen we vooral te faciliteren. Een succesvol voorbeeld wat dat betreft zijn de schoolpleinen en de groene daken. Zo bereik je een grote groep mensen. Hij nodigt de commissieleden uit om, mocht die kans zich voordoen, ook vooral dit soort voorlichtingen in eigen netwerk te geven.

De voorzitter antwoordt verder dat bij de muskusrat ten inderdaad een nul is weggefallen. Landelijk is onlangs geconcludeerd dat het verstandig is om naar volledige verwijdering van de muskusrat te streven zoals dat in België al gelukt is, omdat dan de vanginspanning kan worden beperkt tot de grens van Nederland.

De vangsten in Delfland zelf zijn laag, maar de bijdrage is in dit geval hoog omdat dit als een landelijke taak wordt gezien en er daarom uit solidariteit wordt bijgedragen.

Hij antwoordt verder dat bij de N468, Delfland akkoord is met de provincie over een overeenkomst en dat vanavond een overleg met de gemeentecommissie nog volgt. De gemeente heeft eerder, bij de aanleg van de A4, toegezegd de verkeersverantwoordelijkheid van de weg van de provincie te zullen overnemen. Die overdracht moet nog plaats vinden met bijbehorend budget. Delfland heeft de verantwoordelijkheid voor de waterkering waar de weg op ligt.

Hij antwoordt verder dat hij voorstelt de Honey Highway dit jaar verder te versterken en dit binnen de bestaande onderhoudsbudgetten van de dijken uit te voeren. Hij pleit ervoor dat hier ook in het nieuwe bestuursprogramma aandacht voor zal zijn.

Verder antwoordt hij dat bij een steekproef van de watertoetsen is geconstateerd dat al die adviezen ook zijn opgevolgd en dat het effect dus groot is. Niettemin ligt er een opdracht voor Delfland om meer aandacht aan de voorkant van het proces te geven zodat minder achteraf hoeft te worden getoetst.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg krijgt niet de indruk dat dat bij de Binckhorst al is doorgedrongen. Ze was er onlangs bij een bijeenkomst waar de initiatiefnemers de rol van Delfland alleen definieerden in een belang bij de vermeende aanleg van een haven. Ze roept op om werk te maken van de watervisie en proactief inbreng te leveren bij stedelijke inrichting.

De voorzitter is het daarmee eens.

Hij antwoordt verder dat Delfland geen mening heeft over hoogbouw. Hoewel hierdoor meer mensen op minder oppervlak wonen, waardoor er meer ruimte overblijft voor andere functies zoals waterhuishouding.

Hij vindt wel dat ook hoogbouw aan klimaatadaptatie kan bijdragen door groene daken, gevelvergroening en het combineren van parkeergarage met waterberging.

Verder antwoordt hij dat het onderdeel Ruimtelijke Adaptatie van het Deltaprogramma nogal bureaucratisch is ingericht waardoor bijvoorbeeld voor maatregelen alleen bij een aanvraag voor heel Zuid-Holland tot financiering kan worden gekomen. Er is een aanvraag voor groenblauwe schoolpleinen gedaan.

De heer van der Burg vraagt wie probleemeneigenaar is.

De voorzitter antwoordt dat dat de gemeente is en de inwoners zelf. Delfland heeft maar weinig grondeigendom. Delfland kan alleen met zijn eigen gebouwen het goede voorbeeld geven. Wel kunnen we het proces faciliteren en ervoor zorgen dat er een paragraaf klimaatadaptatie in het gemeentehandboek openbare ruimte komt. Verwachting is dat dat dit jaar ook gaat gebeuren. Hij antwoordt ten slotte dat bij droogte scheuren niet meer met klei worden gedicht en dat dijken niet worden besproeid omdat uit een evaluatie is gebleken dat dat niet effectief is. Hij zegt toe de nieuwe aanpak bij het verslag te zullen voegen.

De commissie besluit de jaarrekening, op de voor de commissie relevante onderdelen, als hamerstuk aan de VV voor te leggen.

04.H Hamerstukken

05. Ingekomen Stukken

05.01 Halfjaarlijkse rapportages Ruimtelijke Planvorming (december 2018)

05.02 Brief van ing. L.W. Vreugdenhil over Oranjobonnen, Bonnenpolder & follow the money

05.03 Brief van ing. L.W. Vreugdenhil over Oranjabonnen, informatie, communicatie en participatie**05.04 Oranjabonnen****05.05 Informatieve brief aan VV inzake Stand van zaken aanpak kroos****05.06 Brief van burger over baggerprobleem d.d. 4 april 2019****06 Rondvraag en sluiting**

Mevrouw Koop bedankt de voorzitter voor het leidinggeven aan de commissie.

Mevrouw Van Hijckama Vlieg deelt mede dat er een zienswijze is binnengekomen bij Delfland met betrekking tot de bebouwingsplannen van het Noordelijk Havenhoofd in Scheveningen en de door Delfland hiervoor verleengde watervergunning. Zij verzoekt de hoogheerraad in het overdrachtdossier naar zijn opvolger wil aantekenen dat er bij de Commissie belangstelling is voor de afdoening van deze zienswijze door Delfland.

De voorzitter antwoordt dat het college daartoe bevoegd is.

De voorzitter bedankt de commissieleden voor de plezierige samenwerking in de afgelopen periode. Hij vindt dat weliswaar altijd scherp op de bal is gespeeld en dat men zacht op de relatie is gebleven. Hij wenst de nieuwe leden veel plezier bij een onderwerp dat hij vooral ontzettend leuk heeft gevonden en waarvan hij hoopt dat zij dat ook zo zullen ervaren.

Hoogheerraad Jans bedankt voor de prettige samenwerking en wenst iedereen het beste.

De voorzitter sluit om 16.00 uur de vergadering.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie Stedelijk Water en Watersysteem d.d. 18 juni 2019.

De Voorzitter,

De Secretaris,

dhr. mr. M.A. Houtzager

mevr. ir. J. Burger